

Kötelező olvasmánylista az *Ókori irodalom* (MIR11-201/OT-MAGY-212) kollokvium beugrójához

Ahol vannak, az alább jelölt internetes könyvek minden részénél természetesen szükségesek az általános bevezetők, a műfajelméleti-műfaj történeti bevezetések, és az egyes művekhez írt bevezetések (a kronológiai adatok közül csak a legfontosabbak). A római irodalom egy részéhez külön pdf fájl tartalmazza a bevezetőket („Római irodalom az epigrammától kezdve”), ezt megosztjuk a Neptunon. A keresztény és a keleti anyagban sincs mindenütt bevezető, ott tehát ilyesmit nem is kérünk számon.

Ha nem jelzünk válogatást az adott alfejezetből (pl. egy szerzőből), értelemszerűen végig el kell olvasni a szöveget. A szűkítéseket általában zárójelben jelezzük (pl. 1-2, vagyis a gépeskönyvben kijelölt 1. és 2. szemelvény). Néhol jelöljük, hogy „végig”, az egyértelműség kedvéért.

Magukat a szövegeket úgy olvassák el, hogy vissza tudjanak emlékezni egyes fordulatokra, szavakra is.

A tesztben lesz szövegfelismerés, ahhoz kapcsolódóan egy-két szavas válaszokat kívánó kérdések. Pl. ha az Ilias egy részletét adjuk meg, biztosan lesznek kérdések a benne előforduló nevekről, reáliákról, műfajról, metrumról. De csak olyan kérdés lesz, ami megtalálható az elektronikus tankönyv bevezetéseiben.

* * *

Az antik (görög-latin) és ókori keleti szövegek digitális lelőhelye:

Szepessy Tibor (főszerk.): Ókori és keleti irodalmak. (Digitális szöveggyűjtemény). Budapest 2006.

(Antiqua et orientalia).

külső honlap: <http://elte2.fideliomedia.hu>, jelszó: b33th0v3n

kari honlap: <http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Okor-kelet/Okori.es.keleti.irodalmak/>

Ókori görög irodalom

Ahol csak szerzői név szerepel, az azt jelenti, hogy az adott szerzőtől megadott szemelvényeket kell elolvasni, tehát pl. nem a teljes Iliast kérjük, hanem csak az itt előforduló szemelvényt végig!

Eposz (és tanköltemény): Homéros (Ilias, Odysseia), Hésiodos (Theogonia, Munkák és napok), Apollónios Rhodios (az első szemelvény), Moschos.

Elégia: Tyrtaios, Mimnermos, Solón (1)

Epigramma: Platón, Asklépiadés (1-3), Meleagros (1, 4)

Melos: Sapphó (2-3), Alkaios (3), Anakreón (1, 2, 4)

Iambos: Archilochos (2, 6)

Kardal: Pindaros (1)

Idill és bukolika: Theokritos (2)

Tragédia (végig!)

Komédia (végig!)

Történetírás: Hérodotos, Thukydidés

Életrajz: Plutarchos

Ékesszólás: csak Isokratés és Démosthenés

Dialógus: Platón

Római irodalom

Eposz: Ennius (2), Vergilius (végig!), Catullus

Tanköltemény: Lucretius (1), Vergilius (3, 6)

Líra: Catullus (1, 2, 4, 5, 12, 20), Horatius (2, 5, 7, 8, 10, 16, 17, 21, 28)

Elégia. Tibullus (1), Propertius (Az őrző kedves), Ovidius (Udvarlás kocsiversenyen, A négy kor, A száműzött búcsúja Rómától)

Az epigramma: Martialis (Beköszöntő, Egy rossz költőre)

Szatíra: Horatius (1,9: Épp ballagtam a Szent Úton)

Költői levél: Horatius (Ars Poetica 1-72), Ovidius (Dido levele Aeneashoz)

Mese: Phaedrus (A farkas és a bárány)

Tragédia: csak a két szerzőnév

Komédia: Plautus (A hetvenkedő katona/ Miles gloriosus 1-155)

Történetírás: Livius (Mucius Scaevola, A színhátság kezdetei Rómában, Hannibal jellemzése),

Tacitus (Germania 16-19, Róma égése Kr. u. 64-ben, Seneca halála)

Levelek: ifj. Plinius (Martialis halála, A Vesuvius kitörése)

Ékesszólás: mind a két Cicero-részlet

Regény: a Petronius- és Apuleius-részletek

* * *

További ókori és késő ókori irodalmak

Latin ókeresztény és középkori liturgikus költészet:

Ambrosius (Isten, te mindentalkotó), Prudentius (Mártírbimbók, köszöntelek), Venantius Fortunatus (Himnusza a szent kereszthez), Hrabanus Maurus (Püünkösti himnusza), Jacopo da Todi (Himnusza a Fájdalmas Anyáról)

Latin ókeresztény próza:

Szent Ágoston: Vallomások (Augustinus, Confessiones I, 7.11., I a gyermekkorról; 14.23-16.26. Homéros olvasása; V, 13.23. találkozás Ambrussal; VIII, 12.28-29. megtérés, IX, 5.13-7.15. Ambrus himnusza; IX, 10.23-25. az ostiai látomás; IX, 12.32. Monica halála; X, 33.49-34.51. az érzékek), Nagy Szent Leó karácsonyi beszéde

Bizánci költészet:

Ióannész Tzetész (Allegóriák az Odüsszeiához), Az Akathisztosz Imnosz

Görög ókeresztény próza:

Nagy Szent Vazul (Baszileiosz): Homília

Bizánci görög próza:

Priszkosz (Küldetés Attilához), Fiziológus (részletek), Prokopiosz (Titkos történet - Jusztinianosz igazi arca)

Apokrifok:

Tamás apostol cselekedetei (részlet)

* * *

Ókori keleti irodalmak

Sumer:

Enki és Ninmah / Az ember teremtése, Siratóének Ur városa fölött, Sör-ivóknak való

Akkád:

Gilgames-eposz, 12 táblás változat (I. tábla, Prológus (a)-(d) fordításváltozatok valamelyike), Úr és szolgálga párbeszéde

* * *

Biblia

Ószövetségi részletek

Lelőhely: Károli Gáspár (1908-as átdolgozott) fordítása.

Genesis (Móz 1) 1-4. fej. (rész); 5,22-27; 6-9. fej.; 11,1-10; 12-35. fej.; 37-50. fej.

Exodus (Móz 2) 1-5. fej; 6,1-13; 7-20. fej.; 32. fej.;

Leviticus (Móz 3) 23. fej;

Numeri (Móz 4) 20-21 (a 9. versig); 22. fej.

Deuteronomium (Móz 5) 34. fejezet.

Bírák 14-16. fej.

Sámuel 1. (latin Biblia: Királyok 1.) 16-17. fejezet.

Királyok 1. (latin: Királyok 3.) 17-19. fej.; Királyok 2. (latin: Királyok 4.) 2., 4. fej;

Jób 1-2., 42. fej.

Zsoltárok (a görög/héber számozás szerint): 1., 22/23., 41/42., 50/51., 109/110, 150.

Prédikátor 1. fej.

Énekek éneke 1-2. fej.

Ézsaiás/Izajás/Jesája: 6., 11., 53. fej.

Jeremiás siralmi 1. fej.

Dániel 5-7. fej.
Jónás könyve (végig)
Makkabeusok 1. könyve 1-4. fejezet.

Újszövetségi részletek:

Déri Balázs (főszerk.): Ókori és keleti vallások. (Digitális szöveggyűjtemény). Budapest 2006.
(Antiqua et orientalia).

külső honlap: <http://elte4.fideliomedia.hu>, jelszó: ch0p1n

kari honlap: <http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Okor-kelet/Okori.es.keleti.vallasok/>

Elovasandók a "Kereszténység" menüpont alatt:

az evangéliumi részletek (végig)

az Apostolok cselekedetei: 1, 1-12 (mennybemenetel); 2 (a digitális könyvben tévesen 1), 1-13
(pünkösöd); 9, 1-22 (pálfordulás), Szent Pál első levele a korinthusbeliekhez 13 (szeretethimnusz)

a Zsidókhöz írt levél (az összes szemelvény)

a Jelenések könyve (az összes szemelvény)

* * *

További javaslatok a szövegek elérésére:

<http://mek.oszk.hu> (pl. Homéros: Odysseia, Devecseri Gábor ford., és rengeteg más, sajnos sokszor sajtóhibákkal)

Könyvben: az Európa Kiadó Bibliotheca Classica-sorozata, Görög költők antológiája, Római költők antológiája stb.

A Bibliához: <http://abibliamindenkie.hu/> (Új fordítású revideált Károli Biblia, 2014)

A fenti felsorolás nem tartalmazza az előadáshoz kapcsolódó szövegrészleteket.